Nr. 21. Neue Jüdische Zeitung. פיר־טער יאהרגאנג.

נייע יידישע צייטונג

„נייע יידישע צייטונג"
ערשיינט יעדען
מאנטאג
אונד דאנערסטאג.

פרענומעראציאנס־פרייזיג:
נאנציעהריג 7 פל. — קר.
האלבייעהריג 3 „ 50 „
פיר־טעלייעהריג 1 „ 75 „

ביי דיא אדמיניסטראציאן
בעסטעלונגען זיך
Schiffmannsgasse 6, Budapest,
וואהין אויך דיא פרענומעראציאנס־
גלדער צו זענדען זינד.

אינזעראטע
ווערדען בילליגסט בערעכנעט.

ב״ה בודאפעסט כה כסליו Budapest, Montag 24. December 1883. שנת תרמ״ד לפ״ק.

דיא אונאבהענגיגקייטס־פארטייא אונד דיא אנטי־סעמיטען.

שאן מעהרטאלס האט דיא אונאבהענגיגקייטס־פארטייא זאוואהל מינדליך ווי א שריפטליך דיא ער־קלערונג אבגעגעבען, דאס זיא מיט דען אנטיסעמי־טען ניכטס צו טהון האבען וויל; א זיא האט זא־גאר דיא אנטי־סעמיטישען מיטגליעדער אהרעם קלובס אויסגעוויעזען. דיעזעס קאנגעס אויך ניכט אנדערס דער פאלל זיין ביי א אינער פערזיינונג פאן סטענגער, אנטיער וועכטיג מאן אינען איראנ־ני צעהלט; ביי א אינעם פערזיינ. דער זיך אויף דיא לעדערן קאשטההס שטיצט. דער דען אנטי־סעמיטישען „אריק ניכט פיר אונ־גארן" גענאנגט האט; ביי א אינער פארטהיי, דיא דיא דייא וואהרט: „פרייהייט, גלייכ־הייט, ברידערליכקייט" אויף איה־רע פאהנען געשריבען האט. אדער אבלען דיעזע הערליכען דרייא וואהרט נור געשריבען זיין, אונד אין דער פראקסיס ניכט געהאלטען ווערדען? פאסט שיינט עס זא. דענן זיין אין בעגעהמען בע־טראכטען, וועלכעס דיא לינקע זיים קורצער צייט ביי א צוויי א וואהלען בעאקאמפט האט: ביי א דען דעפוטירטענוואהלען אין סעמפיג (וואהרבערג) אונד אין קעטשקעמעט.

ווי פינדען עס זעהר נאטירליך, דאס דיא אפ־אדזיאן בעשטרעבט איזט. זא פיעלע וואהל־בע־צירקע אלס מאגליך צו זיין צו געווינגען; אונד זיא דער ליבעראלען פארטהיי אבצואנאנגן; דאס עס אידר אבער נור דארום צו טהון זיין זאלל, דייא רעגיערונגספארטהיי צו שווענקען. אונד דאס זיא דארום דען פאן אדהנען פערזאהלטענען אנטי־סעמיטען אידר אונטערשטיצונג לייהען. דאס איזט אין ווידערשפרוך, דאס קיין מאנ־ — דער אויף גרונד־זעטצונג העלט — רעכטפערטיגען קאנן. דייא אויפ־שרייבונג אויף אידרער פאהנע ווערט א דאנן נור דיי־בעלייא. אונד הייבעלייא אונד לינע דאס נאך אים. מער אידרע שרייבונג אין זיך זעלבסט נעפאנגען, אין זאלך צווייטייליגעס פארגעהען מאנ וואהל פאליטיש זיין. אבער מארגאליש איזט עס ניכט. —

נאך איינינג מאנאטע ווירד עס דורכגעהען, אונד דיא וואהלען פיר דיא נייע ריכסטאגסמיטגלי־דען אין דיא וואהלען הערארבייטען. אונד דאנן ווירד דער רעכטליך דענקענדע פארטייא זיך עס וואהל איבערלעגען, וועס ער זיינע שטיממע געבען זאלל? דענן לייבעראל אונט אונס דערעיניגג, דער אונס אפפען זיינע פיינדשאפט אינס געדעכט זאגט, אלס דערעיניגג. דער זיך אין דען מאנטעל דער הייבעלייא הילט. אונס פיינדשאפט לינט. אונד פאן ריקווערטס מיטגליעדען איז אעלבל. זא זאגט א דאס שפרייבוארט: „נאטס שוטצ מיך פאר מיינען פרייונדען, פאר מיי־נען פייינדען ווערד איך מיך זעלבסט שוטצען!"

אבער דיא וואהל אין קעטשקעמעט שרייבט מאן דעם „נעמזעס" פאס 20 ד מ: ביא דער נעס־טערן אין אונטערער שטאדט אבגעהאלטענען אב־געארדנעטען וואהל דיא רעגיערונגספארטהיי בין א אדר אין דער מאיאריטעט. דיא וואהלער דער אנטיסעמיטען האטטען שאן אללע אבגעשטיممט. מאן קאנגטע דאהער רעכנען. דאס דיא רעגיערונגס־פארטהיי דענען ווערדע. אבער דיא פיהרער דער אונאבהענגיגקייטספארטיי וואהלטען דעם ניכט צו־געבען, אידער וועהלער וואהרדען צו אינער דערגלייכען אין דער אונאבהענגיגקייטס־פארטיי אונד דיא אנטי־סעמיטען.

שאן מעהרטאלס האט דיא אונאבהענגיגקייטס־פארטייא זאוואהל מינדליך ווי א שריפטליך דיא ער־קלערונג אבגעגעבען, דאס זיא מיט דען אנטיסעמי־טען ניכטס צו טהון האבען וויל; א זיא האט זא־גאר דיא אנטי־סעמיטישען מיטגליעדער אהרעם קלובס אויסגעוויעזען. דיעזעס קאנגעס אויך ניכט אנדערס דער פאלל זיין ביי א אינער פערזיינונג פאן סטענגער, אנטער וועכטיג מאן אינען איראנ־ני צעהלט; ביי א אינעם פערזיינ. דער זיך אויף דיא לעדערן קאשטההס שטיצט. דער דען אנטי־סעמיטישען „אריק אונגליק פיר אונ־גארן" גענאנגט האט; ביי א אינער פארטהיי, דיא דיא דייא וואהרט: „פרייהייט, גלייכ־הייט, ברידערליכקייט" אויף איה־רע פאהנען געשריבען האט. אדער אבלען דיעזע הערליכען דרייא וואהרט נור געשריבען זיין, אונד אין דער פראקסיס ניכט געהאלטען ווערדען? פאסט שיינט עס זא. דענן זיין אין בעגעהמען בע־טראכטען, וועלכעס דיא לינקע זיים קורצער צייט ביי א צוויי א וואהלען בעאקאמפט האט: ביי א דען דעפוטירטענוואהלען אין סעמפיג (וואהרבערג) אונד אין קעטשקעמעט.

ווי פינדען עס זעהר נאטירליך, דאס דיא אפ־אדזיאן בעשטרעבט איזט. זא פיעלע וואהל־בע־צירקע אלס מאגליך צו זיין צו געווינגען; אונד זיא דער ליבעראלען פארטהיי אבצואנאנגן; דאס עס אידר אבער נור דארום צו טהון זיין זאלל, דייא רעגיערונגספארטהיי צו שווענקען. אונד דאס זיא דארום דען פאן אדהנען פערזאהלטענען אנטי־סעמיטען אידר אונטערשטיצונג לייהען. דאס איזט אין ווידערשפרוך, דאס קיין מאנ־ — דער אויף גרונד־זעטצונג העלט — רעכטפערטיגען קאנן. דייא אויפ־שרייבונג אויף אידרער פאהנע ווערט א דאנן נור דיי־בעלייא. אונד הייבעלייא אונד לינע דאס נאך אים. מער אידרע שרייבונג אין זיך זעלבסט נעפאנגען, אין זאלך צווייטייליגעס פארגעהען מאנ וואהל פאליטיש זיין. אבער מארגאליש איזט עס ניכט. —

נאך איינינג מאנאטע ווירד עס דורכגעהען, אונד דיא וואהלען פיר דיא נייע ריכסטאגסמיטגלי־דען אין דיא וואהלען הערארבייטען. אונד דאנן ווירד דער רעכטליך דענקענדע פארטייא זיך עס וואהל איבערלעגען, וועס ער זיינע שטיממע געבען זאלל? דענן לייבעראל אונט אונס דערעיניגג, דער אונס אפפען זיינע פיינדשאפט אינס געדעכט זאגט, אלס דערעיניגג. דער זיך אין דען מאנטעל דער הייבעלייא הילט. אונס פיינדשאפט לינט. אונד פאן ריקווערטס מיטגליעדען איז אללס. זא זאגט א דאס שפרייבוארט: „נאטס שוטצ מיך פאר מיינען פרייונדען, פאר מיי־נען פייינדען ווערד איך מיך זעלבסט שוטצען!"

אבער דיא וואהל אין קעטשקעמעט שרייבט מאן דעם „נעמזעס" פאס 20 ד מ: ביא דער נעס־טערן אין אונטערער שטאדט אבגעהאלטענען אב־געארדנעטען וואהל דיא רעגיערונגספארטהיי בין א אדר אין דער מאיאריטעט. דיא וואהלער דער אנטיסעמיטען האטטען שאן אללע אבגעשטיممט. מאן קאנגטע דאהער רעכנען. דאס דיא רעגיערונגס־פארטהיי דענען ווערדע. אבער דיא פיהרער דער אונאבהענגיגקייטספארטיי וואהלטען דעם ניכט צו־געבען, אידער וועהלער וואהרדען צו אינער דערגלייכען אין דער אונאבהענגיגקייטס־פארטיי אונד דיא אנטי־סעמיטען.

דיא אונאבהענגיגקייטס־פארטיי אונד דיא אנטי־סעמיטען.

שאן מעהרטאלס האט דיא אונאבהענגיגקייטס־פארטייא זאוואהל מינדליך ווי א שריפטליך דיא ער־קלערונג אבגעגעבען, דאס זיא מיט דען אנטיסעמי־טען ניכטס צו טהון האבען וויל; א זיא האט זא־גאר דיא אנטי־סעמיטישען מיטגליעדער אהרעם קלובס אויסגעוויעזען. דיעזעס קאנגעס אויך ניכט אנדערס דער פאלל זיין ביי א אינער פערזיינונג פאן סטענגער, אנטער וועכטיג מאן אינען איראנ־ני צעהלט; ביי א אינעם פערזיינ. דער זיך אויף דיא לעדערן קאשטההס שטיצט. דער דען אנטי־סעמיטישען „אריק אונגליק פיר אונ־גארן" גענאנגט האט; ביי א אינער פארטהיי, דיא דיא דייא וואהרט: „פרייהייט, גלייכ־הייט, ברידערליכקייט" אויף איה־רע פאהנען געשריבען האט. אדער אבלען דיעזע הערליכען דרייא וואהרט נור געשריבען זיין, אונד אין דער פראקסיס ניכט געהאלטען ווערדען? פאסט שיינט עס זא. דענן זיין אין בעגעהמען בע־טראכטען, וועלכעס דיא לינקע זיים קורצער צייט ביי א צוויי א וואהלען בעאקאמפט האט: ביי א דען דעפוטירטענוואהלען אין סעמפיג (וואהרבערג) אונד אין קעטשקעמעט.

ווי פינדען עס זעהר נאטירליך, דאס דיא אפ־אדזיאן בעשטרעבט איזט. זא פיעלע וואהל־בע־צירקע אלס מאגליך צו זיין צו געווינגען; אונד זיא דער ליבעראלען פארטהיי אבצואנאנגן; דאס עס אידר אבער נור דארום צו טהון זיין זאלל, דייא רעגיערונגספארטהיי צו שווענקען. אונד דאס זיא דארום דען פאן אדהנען פערזאהלטענען אנטי־סעמיטען אידר אונטערשטיצונג לייהען. דאס איזט אין ווידערשפרוך, דאס קיין מאנ־ — דער אויף גרונד־זעטצונג העלט — רעכטפערטיגען קאנן. דייא אויפ־שרייבונג אויף אידרער פאהנע ווערט א דאנן נור דיי־בעלייא. אונד הייבעלייא אונד לינע דאס נאך אים. מער אידרע שרייבונג אין זיך זעלבסט נעפאנגען, אין זאלך צווייטייליגעס פארגעהען מאנ וואהל פאליטיש זיין. אבער מארגאליש איזט עס ניכט. —

נאך איינינג מאנאטע ווירד עס דורכגעהען, אונד דיא וואהלען פיר דיא נייע ריכסטאגסמיטגלי־דען אין דיא וואהלען הערארבייטען. אונד דאנן ווירד דער רעכטליך דענקענדע פארטייא זיך עס וואהל איבערלעגען, וועס ער זיינע שטיממע געבען זאלל? דענן לייבעראל אונט אונס דערעיניגג, דער אונס אפפען זיינע פיינדשאפט אינס געדעכט זאגט, אלס דערעיניגג. דער זיך אין דען מאנטעל דער הייבעלייא הילט. אונס פיינדשאפט לינט. אונד פאן ריקווערטס מיטגליעדען איז אללס. זא זאגט א דאס שפרייבוארט: „נאטס שוטצ מיך פאר מיינען פרייונדען, פאר מיי־נען פייינדען ווערד איך מיך זעלבסט שוטצען!"

אבער דיא וואהל אין קעטשקעמעט שרייבט מאן דעם „נעמזעס" פאס 20 ד מ: ביא דער נעס־טערן אין אונטערער שטאדט אבגעהאלטענען אב־געארדנעטען וואהל דיא רעגיערונגספארטהיי בין א אדר אין דער מאיאריטעט. דיא וואהלער דער אנטיסעמיטען האטטען שאן אללע אבגעשטיممט. מאן קאנגטע דאהער רעכנען. דאס דיא רעגיערונגס־פארטהיי דענען ווערדע. אבער דיא פיהרער דער אונאבהענגיגקייטספארטיי וואהלטען דעם ניכט צו־געבען, אידער וועהלער וואהרדען צו אינער דערגלייכען אין דער אונאבהענגיגקייטס־פארטיי אונד דיא אנטי־סעמיטען.

טיסא־עסלאר פאר דער קאב. מאפעל.

דיא בעריכטס־ערשיינונג דעס עסלארער פראצעססעס פאר דער קאיזלינגען מאפעל איזט פריישאנ בעגעגנדג וואהרדען. אן דיעזעס מאנג בע־מאסטע זיך דער גערכטסהאף מיט דער פאלטערונג דורך דיא קאמיטאמט־קאמיטערע אונד מיט דער פערזאן דעס הערערן באר. דער, אדגע צו וויססען וואהרט. פלאטצליך פאבבע ביא איינינגן יודען אונד אי־נינגן הערערן דיא פענסטער איינגעוואהרן. דאס איזט אונאבהענגינער אנטיסע־מיטיסמוס!

דיא בעריכט־ערשיינונג דעס עסלארער פראצעססעס פאר דער קאיזלינגען מאפעל איזט פריישאנ בעגעגנדג וואהרדען. אן דיעזעס מאנג בע־מאסטע זיך דער גערכטסהאף מיט דער פאלטערונג דורך דיא קאמיטאמט־קאמיטערע אונד מיט דער פערזאן דעס הערערן באר. דער, אדגע צו וויססען וואהרט. פלאטצליך פאבבע ביא איינינגן יודען אונד אי־נינגן הערערן דיא פענסטער איינגעוואהרן. דאס איזט אונאבהענגינער אנטיסע־מיטיסמוס!

איינבערופען, אן וועלבער בעשלאססען וואורדע, פיר דען אנטיסעמיטישען קאנדידאטען וואהלאנ צו שטיممען.

זא געשאה עס ווירקליך: 103 וועהלער דער אונאבהענגיגקייטספארטיי שטיممטען פיר אנדאר וואהלאנ, וועלבער מיט 491 שטיممען גענגען בעיא וואהאש מיט 467 שטיممען אלס געווינהלט ערשיינג. פריילך וואר עס דיא וואהל איינעס ראהען פאבבעלס דער קאמפף דער וויידען מענגע גענגען דיא בעסטע־רען בירגער. דיא לינקען, וועלבע זאגטס אן קעטש־קעמעט גראפען אינפלוס בעזאסען, האבען דיעזען גון פערלארען: דענן דיא בעסטערען וועהרדען זיך דער רעגיערונגספארטיי צו־ווענדען, וועהרענד דיא אנדערען דען אנטי־סעמטען צוזאמלעלן. עס גערעט דער אונאבהענגיגקייטס־פארטיי וויא דער פאלשען מוסטער פאר דעם ריכטערשוהל שלטה המשך ע״ה, וועלבע זאגטס: „גם לי גם לך לא יהיה". עס זאלל וועדער מיין נאך דיין זיין, צערשיידעט עס!? זא צערריסס דיא לינקע דיא עדדע אונגאבארנס, וועלבע דורך דען אנטיסעמיטיזמוס אסמטער טיעפער זינקט. — פאר פריידע אבער דען דיעז האט דער דסע אנ־טי־סעמיטישע פאבבעל ביא איינינגן יודען אונד אי־נינגן הערערן דיא פענסטער איינגעוואהרן. דאס איזט אונאבהענגינער אנטיסע־מיטיסמוס!

איינבערופען, אן וועלבער בעשלאססען וואורדע, פיר דען אנטיסעמיטישען קאנדידאטען וואהלאנ צו שטיممען.

זא געשאה עס ווירקליך: 103 וועהלער דער אונאבהענגיגקייטספארטיי שטיممטען פיר אנדאר וואהלאנ, וועלבער מיט 491 שטיممען גענגען בעיא וואהאש מיט 467 שטיممען אלס געווינהלט ערשיינג. פריילך וואר עס דיא וואהל איינעס ראהען פאבבעלס דער קאמפף דער וויידען מענגע גענגען דיא בעסטע־רען בירגער. דיא לינקען, וועלבע זאגטס אן קעטש־קעמעט גראפען אינפלוס בעזאסען, האבען דיעזען גון פערלארען: דענן דיא בעסטערען וועהרדען זיך דער רעגיערונגספארטיי צו־ווענדען, וועהרענד דיא אנדערען דען אנטי־סעמטען צוזאמלעלן. עס גערעט דער אונאבהענגיגקייטס־פארטיי וויא דער פאלשען מוסטער פאר דעם ריכטערשוהל שלטה המשך ע״ה, וועלבע זאגטס: „גם לי גם לך לא יהיה". עס זאלל וועדער מיין נאך דיין זיין, צערשיידעט עס!? זא צערריסס דיא לינקע דיא עדדע אונגאבארנס, וועלבע דורך דען אנטיסעמיטיזמוס אסמטער טיעפער זינקט. — פאר פריידע אבער דען דיעז האט דער דסע אנ־טי־סעמיטישע פאבבעל ביא איינינגן יודען אונד אי־נינגן הערערן דיא פענסטער איינגעוואהרן. דאס איזט אונאבהענגינער אנטיסע־מיטיסמוס!

דיא ריעדאקציאן אונד אדמיניסטראציאן

בעפינדען זיך

Schiffmannsgasse 6, Budapest,

וואהין אויך דיא פרענומעראציאנס־גלדער צו זענדען זינד.

אינזעראטע
ווערדען בילליגסט בערעכנעט.

אָפּפּענער שפּרעכזאַאַל.

פיר מאַנעגלייד־ענדע

יעדע־ערט, בעזאָנדערס ביי אַפּפּעטיטלאָזיגקייט, פעריד־יאַנונגבעשוועדען ווערד דער עבען זאַ אַנגע־נעדמע אַלס שטערקענדע

קן. פּאַט. מאַנגנסקראַפט־ליקאָר

עפּפּאַהלען, 1 בוטעלקע זאַמטט אַנזיזיזונג 60 קר. איזט צו האַבען ביי הערן יאַזעף פּאַן טאַראָ, אַפּאַטהעקער, אונ־ ער אַלעלן גראָסערען שפּעצע־רייא־האַנדלונגען, וויא אויך ביים ערצייגער ל ע אַ־פּ אַ ל ד ק אַ נ ן, ליקאָר־פאַבריקאַנט, בודאַ־פּעסט, וואַטצענער־בולעוואַרד נו׳ 66.

בריפּקאַסטען דער רעדאַקציאָן.

הערן ה׳ וו׳, גראָס־קאַסקאַלאָן. עס קאָמט דאַרויף אָן, אונזער וועלכען רב איהר אָרט נעהאַרט. ער קאָן דיא פּעריקנדיגונג ביי אַיגנע מנין נעמען־זיין, דענן ער האַט ציינגס אויבער דיא פּעריק־דיגונג אויסגעשעלטן.

פעראַנטוואָרטליכער רעדאַקטער:

יקותיאל הלוי לעדערער.

אַטטהערישע אַלע.

עסטנגען, אַטטהערס אונד קאָלעראַס צור ערצייגונג.

פאַן אַללען גיסטגען נעטרענקען, ווי:

לינערע, רום, שלוזאָוויץ, טרעבער אויף קאַלטעס וועגע אַהנע אַפּפּאַראַטע, עסטשעלאַס דיא פאַבריק דעס

אַרנאַלד וואַטטעריך

בודאַפּעסט.

מאַבאַקאַסטע, וויס־א־וויס דעם איזר־ טעפּפּער פּעריגע וויינעסטיר, קאָרק אונד אַללע צור ווייי־נערבעסטיגונג נאַטיגען אַרטיקעל. ראַטהע וויינאַר־בע, שאַלליקאַרבע, וויינבוקע, בוטיקבראַנט, גלי־צערין, וויינעשיסע, קלעריגנסלוזער, עטע. צור ווייגאַנטזאַלאַגען.

נייא! ווייגפּערפּעדרהונגסקאַמפּאָזיציאָן

מאַנזולאַציאָנסבאַן אונד פּריזקוראַנטע גראַטיס.

וויכטיג פיר לייד־ענדע.

ברוכבאַנד מיט ברוכ־שטעגער. אונשעטצבאַר גיסטגען פּרעפּאַרונג.

דיעזע ברוכבאַנד איזט נאָך איינגע אַנדערע פּרעפּעטענטען פּריזיגען, הערן פּראָפעסאָר דר׳ קוזמאַ־סקי דעראַרט קאַנשטאַרט, דאַס דיך דאַסזעלבע גאַנזן דעם קאָרפּער אַנשטרענגט אונד קאַנן דיא פּעראַלעסע נאַנזן נאָך לאַנג, דרוסגע אונד נאַסע מיט בעקוועמלעכקייט נעפאַרט ווערדען. דיעזע ברוכבאַנד איזט מיט אַיגנע ברוכשטעגער פּעריזעהן, וועלכער אויף דען קאָרפּער, דורכשלעכט אבער אויך דען בוך איגע אַנגענעהמע קוהלעגדע וויקונג איבט, וואַרויך דער קאָרפּער, וויא אויך דער בוך גיך אַן אַן שווערע נעראַטהען אונד דאַהער פאַס נעזונדהייטסשאַדען איזט אַלס אונשעטצבאַרסטע עפּיזרונג נעגאַנגען ווערדען קאַן.

ד׳ר ברוכשטעגער שטעט גיסט אַללען דען בוך פאַר שווערס, וואַרענד דעלס אויך פאַס ברוכבאַנד וועלכס דען שווערס פּעריגט.

פּ ר י י ז ע:

הערען־ אָדער דאַמען־ברוכבאַנד:

איינזייטיג . . . 5 מאַרק | צווייזייטיג . . . 10 מאַרק

צו האַבען נור ביי דער

ערסטען בודאַפּעסטער באַנדאַגע־פאַבריק,

נייערגראַבע: קאַלווינגאַסע 9.

נאַסטס לאַגער אין מוסטענאַרען נעזוכט, איזט נומטי, אויך אויס הייזשלעדער. דיא הייזשלעדער־ אונד נומטי־טשטענאַרען האַבען דען צווייק, דאַס דיא דיא ער־ וויישונג פּעריהשען, מוטטערזייטען, לוזפּאַלטער, בעטטאַרזאַלאַגען, פּעריאַדענאַאַטען, פּעריוזוואַטיזמוס, נומטי־ שפּרעטס אונד נומטי־אַיטיקער, בעשטעללונגען אויף דער פּראָווינץ אונד אויף דאַס אינקאַלטיגע עפּעדיקסס עפּעדיקאַיס.

דער העלד פאָן סעפּור

דיעזער, אין אונזערעס בלאַטטס אים אַנ־ נעלעגענען יאַהרע אַלס אַללערעלטע ערשיי־ נונגען הייסטאָרישע ראָמאַן ווערד דורך דיא אַר־ מענסאַטיאָן דיעזעס בלאַטטעס נעגען אַיגנ־ זעדונג פאָן נור

40 קרייצער

פאַרטסאַייא איכעראַלל הין צוגעגעבען. — דיעזער ראָמאַן איזט ווערד אינטערעסאַנט, 120 איטונגסטיטען שאַפט אונד אין אַיגנס נעב־ טען פאַטיי־אַוטשלאַג: נעמבודאַן צו בעצעהען נור דורך:

דיא אַדמינגסטראַציאָן

דער

„נייען יידישען צייטונג"

בודאַפּעסט, שטעפּאַנגאַסע 6.

דער העלד פאָן סעפּור!

קיין לונגענלייד־ענדע!!

דיא אַ׳ שטרוס־שען אַמעריקאַ׳ הילקרייטער עקסטראַקט ברוסטאַפּפּאַללען נענען הוסטען, הייז־ זערקייט, אַסטמאַ, קראַמפּף אונד קייכהוסטען יעדעס לונגענ־ליידען ווערדען בעטטענס עפּפּאַהלען, דיא דיזעל־ בען ביי אַ אַיגלען שווערדען ריידענ־ דען וואַנדער נעזונדהייט אַנגע־ לייגען שווערדען אַאַן אַסטעטע צור אַיזיזונג אַאַן. — פּרייז פּער קאַרטאַל 20 קר׳, 6 קאַרטאַל 1 אַל. טעגליך אַפּאַטהעקען־ווערדען.

פעראַנ־ אַ׳ שטרוס־שען אַמעריק׳ הילקרייטער עקסטראַקט ברוסטאַפּפּאַללען שווערקראַנקע וויאַכענרינגען אונד קלייגע קינדער אַאַן וואַנדערוויקונג זיך ביי אַ קייכ־ אונד קראַמפּפּהוסטען. פּרייז פּער פלאַשע 50 קר׳ 6 פלאַשען 2 מאַרק 50 קר׳. — צו האַבען אין דער Apotheke בודאַפּעסט קאַנזאַנאַסע נו׳ 12, Josef v. Török אַ׳ שטרוס ראַסאַנאַסע 16, אונד אין אַללען אַפּאַטה־ קען דעם לאַנדס. ווערדערקייפער ראַבאַט

בערלין. יאָהאַן האָפּף סט. פעטערסבורג.

ק׳ ק׳ האָף־מאַלעראַ־אַפּאַראַטען־אַנשטאַלט אין ווין.

יאָהאַן האָפּ׳ס מאַלע־עקסטראַקט־נעזונדהייטסבער נענען אַללערעלטע עקסטראַ־ בריוסט־ אונד מאַגענלייד־ענדע, בלוטאַרמוט אויך אויסגעלעגטע אַנקעגען דיר אַוט־ טרלייבסאַנאַנ. בעסטענזיגרעסע שפּעקולאַטיאָנסשעלע פיר דיקאַלאַלעגענען נאַך יעדער ק אַנקרעס. פּרייז פּער פלאַשע 56 קר׳.

יאָהאַן האָפּ׳ס בריוסט־ו וולעגעקסטראַקט־באַנבאָנס. נענען הוסטען, הייזערקייט, פּער־ שלייזונג אונאַנגענעהמען־אַפּפּעטיט, ווייגען אַללערלייזער נאַראַטענגען בעלייגונג מאַן אויף דיא בלוטע מאַקונג אונד שטעאַרקע דער עקסטראַקט מאַלע־קעקסראַקט־באַנבאָנס (בוריזיס דעם ע׳ע־ערעס) צו אַכטען, אין בלוטען מאַקונגען פּער 60, 30 15 אונד 10 קר.

פּרייזיגס־ריזולאַט דער אַנעגענען מאַנזעגס־אַרטשעללונגען אין לאַנאַן 1881 פּער שטאַפּפּ דער מערצען אונד פּער אַפּפּאַראַט פּער מאַרדיגונג דער נעזונדהייט. אַנשטרענגונגען אויהרע מאַ־ יעמענס קאָנען וויטשאַיא אַאַן גענאַלאַר. — ווייג קאָנ׳ דאַרייס דערצאַגן אַאַן עריגבוד, שטענ־ ענד. אַרטשעללונגס־פּרעדיגנס. — יאָהן ערען עריגבוד. פּרעדיגנס דעם קאָפּשטעס — מאַרק ה׳ ווינע, שטעפּענגאַסע.

ווער הילפט ערטסטליך וטכ. פּיר דען איזט דיא דאַ! וויא נעטטס מעהר נעהאָלפען האַט. האַבען דיא ערסטען אונד אַללען עכטען. 59מאַל אַרטסגעבנגסען יאָהאַן האָפּ׳ס־שען מאַלצעטלינאַרטענגסמעטטעל ביי הונדערטטווינדען, דיא בעריטס אויס־ גענעבען וואָרען. הילפט אונד הילוינג נעבראַכט אונד דעם לידענדען לעבען אונד נעזונדהייט צוריקגעגעבען.

וועלכעס־אַרטגעשעהענען אונד דער דער נעגענען.

דער בלוטלייד־ענדע אונד האַאַראַראַלקראַנכט, דער גענקרעטעטע, דער מאַנגעטטערען בעראַפּפּעטע, קוראַ אַללע, דיא דורך דאַנקרעטע שווערע הייטטעוגונ־ ווער, פּערגען אַן דער יאָהאַן האָפּ׳ס־שען מאַרצעקסקראַקט־נעזונדהייטסבער אין הונדערטטווינ־ מעטטעל, וועלכעס אייגען וועזענטליכען וויכטע פּרעפּאַראַטע. וועלכעס ווען אַללער אַפּפּעטיט־ מאַנגעל אויגען אונד מאַן מוס אַכטען דיא הילפט אַנטשטאַנד אַנדערען. דיא ערעטע אַנזעהען דאַס יאָהאַן האָפּ׳ס־שען מאַלצעקסקראַקט־נעזונדהייטסבער אונד דיא קראַפטגעטראַנקען הונדערטטווינ־ אויגנשטאַנען; פּיר לונגענלייד־ענדע דאַס קאָנזעגוענטע מאַלצעקסקראַקט. פּיר בלוטאַרמע דעפּעצעגס מעטטעל אונד דיא מאַלטטשאַקראַרע, פּיר לונגענ־ בריוסטאַפּפּעקטיאָנען דיא בריוסטאַלצבאַנבאָנס אַז׳ ו׳ ו׳. דיא נעזונדהייטסטיגע פּיר דיא אַלטע ווינ־ דיא אַ׳ יעטאַנען דאַס דיאַלאַסע, פּריוטטראַללע, אַנערקענונג דיעזעס דער פּרעטע אונד דיא דאַנקאַנזענען דער נע־ הייטען קראַנקען.

אין דען ק׳ ק׳ האָפּלעפּעראַנטען דער־ מיטטען אַפּאַטעגע אויראַאַסס, דערען

יאָהאַנען האָפּף

ק׳ ק׳ ראַאַס, בעטטעלט דעם גאַלדענען פּרעדיגטען נעסקרייבען מיט דער קראַנע, וועטטער־ פּרייסטער אונד ווייטעטער אַרדען, ווינ, אַפּאַרטס, נאַכבעגראַאַ, בעריינ־ שטאַסע 2, קאָמפּאַאַר אונד אַפּאַרטקס־נעדרעראַנטע: נאַראַנע, בעריינ־ שטאַסע נו׳ 8.

דורך צוויי יאָהרע האַבען אין ד׳ אַנגאַל־קראַאַרה אונד קעהלקאָפּלייד־ענדע נעלע־ שען, זיי דאַס אין דעם מעגליך וואָר. אַין לוטשע וואָרט שטראַנגען דיא עגטשען פּאַאַפּס־ אַרען וויינגס האַבען מיך פּאַרוגס יאָהר נאַך גלייכגעגרע אונד גיגאַ נעשיקט; אויס נעגאַ אַנ־ נעקאַסטן, נעבראַכט אין דיי אַיגנס מאַנאַס אויהר פּאַרצעלכעס נעזונדהייטסבער אונד אויהנע צו עהרען עקקעראַ אין נכט אַן אַללען, דאַס מיינע קראַנקהייט דורך אויהר יאָהאַנען האָפּף־שען מאַלצעקסקראַקט־נעזונדהייטסבער פּאַללשטענדיג נעהאַבען אַיגס. אַנדערען דאַס אין אויך ווער־ שאַפטען אַפּפּעטיט האַבען אונד מיך ווער וואָהל פּיהלע. אין קעהלע ווא אַהנער, פּיר ווייטע־ 28 פלאַשען מאַלצעקסקראַקט־נעזונדהייטסבער, 2 קלאַ מאַלצ־שטאַקאַלאַדע אונד 2 בייטעל מאַלצ־באַנבאָנס אויטשיזיגע, אונד אייגנע מיט בעזאָנדערע־ שאַפטען מאַנגע מאַלי, הערעגע־ קלייד־ער־באַריק אונד טוכאַנזלונג, ווינ, מאַיאַרלעפּ־ שטאַסע נו׳ 69.

יאָהאַן האָפּ׳ס מאַלצעקסקראַקט־באַנבאָנס אין בודאַפּעסט צו 60, 30, 15 אונד 10 קר. אונטער 2 פּל. ווערד נעטטס פּאַקעטען צו 60.

יאָהאַן האָפּפּס פּיליאָלע: בודאַפּעסט, טראַדלערגאַסע 7.

פאַרז. לאָנדאָן. בודאַפּעסט. נאַיאָן. האַמבורג. פּראַנקפּורט א. מ. נעו־יאָרק.

Herausgeber und verantwortl. Redacteur: Carl Lederer

Druck von Markus Neuer Budapest, Franz-Josefs-Platz 5.

• (וויא סטארטשעוויטש אונד פילישטשרעדע.) זינד דאך שאן אין אונזערעם ווייסמאנע מאכסאמאל ארגע רעדען אין האלטען וואָרדען. אבער דיא אנראמער רעפוטרטען זינד פיעל גראָבער אונד ווילדער. ווי בריינגען נאָכ־פאָלגענד דיא אבען ערוähנטע פערשחיידונגען דיע־זער קראָאטישען אבגעאָרדנעטען, פילקיפשטשאנט האָהעם ענריכם! איך ענגנע איך זאָ. דענן אידער ווערדעט מיך ריכטען נאך איירעם איינגענן נעוועטען, איך ווערדע אבגעלידיגט, איך בעלידיגט דיא האבען, נוט. אבער אידער קענגנט נא דען שפריך: „לאסטעט זיא, דענן דיא ווייסען נכם, וואס זיא טהון.“ נעראָ אונד קאלזונלא. צוויי אנדישע טראגנגען, פער־פאָלגטען דיאענגגען, וועלכע אהנגען דיא וואהר־הייט וואנטען, איך ווילל איירע נעוויסען ערלייכטערן אונד מיך ועלבסט אנקלאגען, דער אנטאשעטל־ערע, דער מיך קוריטיגע פערארטהיילען, האט דעם פריעסטערשאנדע קיינע עהרע נעמאכט. מיין אנ־קלעגער איזט נכם דעם וויזען שפרוך נעפאָלגט: „זוך זיך פייא וויס פאָס שולד, דער וועיבע דען ריכטען שטיין.“ מיינע פיינדע האבען דיא פאָרלא־גע דער איידעפאָרטעל, דיא דער באנוס געלייס. מעט פערלאנגט, אנשטאנט אנס צו בעלעדיגען, האט מיין אנקלאגער פון נעוואנט. דאס אללערדאָר־מסע קאיזערליכע אנדשרייבען מיט בידיען הענ־דען אין דיא לוזפ דער ווייסצוגערערן אונד אין בע־זיטצע דעם אללערדאָרמסען אנדשרייבענס צו שרייבן אונד צו מאכען. אלס זייא ער אין פראָס מעלשלעגנע ביא דער גראָבען טראָممעל, אין נע־הען צו מיינע פאָלקע: „דאס איזט אין אמאָר אומאָר.“ מיינע פאָרעלשערן, דייא אדרהונדערטע צוריק, זינד פיומאער קראָאטען, ווי וואָרדען נכם דורך אין אנזערן, אנדערן דורך איינען פעטצען, דורך איינען נעמיינען בעמרוג צו אונגארען נעמאכט. פיר מיך אלס אנגעקלאגטען ווערע עס וואהרטהייטע־צו וויסען, דאס נעגאטאר פאָן איך, מיינען ריכטערן, בייא דייזער עדוהרונג נעוויססענגבסבסט האבע, רעדענער נכם נון איינע שאארק נעפערבסע שיל־דערונג דער פאָלגען דער מאדאיזיזונג אין פיעסט אונד אנגס זאָרגען: אלס פיומאער וואָרדע איך פאָן דען נרינגעגרן אין דען לאנדאאנ נעוויהרלט. דייער שעפעללט דך אנס אין פערמדער ווינגער מאנן אלס באנוס פאָר. ווי וואָללען זיינע אריינגאל ערענגנונגס־שריפט לעזען, דען איזט. דען ער נעלייסטט. דאָרט מאן בעוויללינג עס אינס נכם. איך ערינגערע מיך נעלעזען צו האבען, דאס באנוס יעללאישטש. דער אנוס אונד דיא אונגאראן צו גרונדע ריכטעטע, אָפ־פענטליך פאָר דער נאציאן דען אייד ליישטעטע, וואר עס ואָמט אין אונטריכט צו וויסען, וועלכען אייד דער יעפצינג באנוס נעליסטעט? אנשטאטט עגנטגעגנקאָممען צו פיינדע וואורדע מיין, אייגנע פיומערס אונד נרעגאָרען־אבגעאָרדנעטען אנפראגע אבגעזוייזען, אונד איך וואָللט דאביייא רוהיג בלייי־בען? פיליפשט זאגט שון שלום. דאס ער נכט גנא־דיג פאָרדערע, אָנדערן רעכט. — דאייזד סמאר־טשעוויטש זאגט: איך בין בארפוס אין מיין: ר הוי־מאטה נאך אנראם נעקאָممען אונד וואס זאגה איך דא? נכטס אלס שאפיר אונד אונגערעכטיגקייט, אוממער אונד אוממער, אן דיא שפיטעד דעם לאנ־דעס האט מאן אייגען פיעמדלינג נעזוטצט, נאך קאר־לאָוויטש אלס אמטסריכטער אייגען אנדערעיטש? ער־מאָרגען נכט בין נאכ לאָוויטש אין דער וועלט. אונד אידער סערבען אונטערשטטצט איינע רעגיערונג, דייא איך דאס אנגעטהאן. דער האבט אידער דען קאָרדינאל, דייא שאנדע דאנצען בריסטליכען וועלט? וייא אָפט בעפרייבט פון מיר. אלס איך דאבטע, דאס מאן נאך דיעזען פאָפפען דייא נע־אممטע קראָאטישע נייסאלכיטע בעאמרטהייען וועדע. פיאאטשעוויטש שאפפאוויטש האבען בייא דען וואהלען אין דער נרעגצע עגטעטצעריכע נעליטעטע. אין וואר דאס דייא: „ערגן איך מיר־נע פיינדע. ווי. דייא אידר רעבעללען נעגנגט, נכט אינגעשרוטטען. אירע בעאמטען ווידרען פאָפ פאָל־קע צערפעטצע ווידרען זיין. מיר אנטטע דאמאלט אין אלל וואָרבעריכע דיר אונזערע אָפאנגע. דייא מיססען זאָ זיין וייא דיא, וועגן נכט. זאָ ווער־דען ווער זיא ערשיעסען. איך עגטגעגנעטט, וועגן זיא וואָרבעריכע ווידרען, דאנן וואָللט אידר זיא נכט ערשיעסען, זאנדערן מיכט זיא אן דען פיסען אויפ־הענגען אונד זיא הונדע טאָדשלאגען. אונד איך וואָللטע זיא עפטאס וויידערזיטצן? איך האבע מיי־נען וועהللערן פערשראָבען, וועגן נאָممען, מיך עדער אויף דער שטיללע פאדשלאגען צו לאָס־סען. אלס וואָרבעריכע צו זיטצען. אונד פאָר דיעס זאָللט איך צוריקוויסבען? פאָר איך. דייא אידר בו־דאפעסט אונד וויינן אונזערען פיינדען צו הילפע אילט! אידר לאסטטע אויך דאָרט אין אלס האנדלאנ־גער בעצאהللען; מאנכמאל פיטטערן זיא אין איינאל אב פיר מראָאטשיטש נעלדר. פאָר איך זאָللט איך צוריקוויסבען, דייא אידר דאס פאָللק דעפאָרלירט אונד אונזערע פיינדע

איין, נור דייענינגען נישט. דיא נישטס צו פערליר-רען האבען, ווערער נוט נאך עדרע, אונד דיא דורך פליגדערן עמוואס ערבייטען וואללען, דאס זינד דיא אאנגענאנגען אנטסטמיטען!

פערשיעדענע נייאנכריטען.

* (ווערהאוואי פאר דעם אונטערזוכונגסרכטער.) יולוס ווערהאוואי איז לוט דער עראהלעונגען פארלאוזנ דאנגערסטאנד פארמוטאנד אום 9 אוהר בייא דעם אונטערזוכונגסרכטער צאראן ערשיעגען, עס וואור דע מט אום אין פערהאר אונטערנאמטען, ווער בעס בי 2 אוהר דייערטע. דאס פר אאפקאלל וואור דע אדם פארגעלעגען, ער האטטע קיינע איינוויר-דונג דאגעגען אונד אונטערשטעלונג עס. פר איטאא וואר דער אונטערזוכונגסרכטער אנדרעוויטש בעשעפ-מונג. זא וואורדע דאס פערהאר אאפטאאל פארט-נעזעטצט, אונד דייערטע ווידער 4 שטונדען. מאנ-טאא אאלל עס בעגעגיגט ווערדען, דאנן ערסט וואורד דער אונטערזוכונגסרכטער בעשלעסען, אב יוליוס ווערהאוואי דעם שטראפגעריכטס פארגעפירט ווערדען וואלל.

* (דוועל באמיאנגראזענ-בערג.) אין דען נעבטסטן מאנגען וואורד דער-טע מעשוואר-ער קאנגליכע בעגרעבנהאף דען אנקלא-גע-בעשלוס נעגען דר' ראזענבערג פעללען, דא דער שטאאטסאנוואלט בעיא דיענען אנטראג שאון פארגעלעגט האטטע.

* (דער קראנפרינגין אין ראם.) דער דייטשע קראנפרינגין איזט בעריטס פאן ראם אבגעריטען. פאן דיעזער דייזע אונד אאלמיגן בע-נאמטטן נוטצנג. אלס דיער וועלט נעגיגטס וואדרען איזט, דאס דיא איינגעדיט אטאלינגס אונטער דעם סצעפטער דעס קאנגס פאם דייטשען דייבע אנ-ערקאנגט אונד אאיזט. פר אאפערדס דאס אאבטטאנס דא. נעגען פראטעסטירס. אנדרעדייטס אבער איזט דאס בינדנים דער מטטעלשטאאטען איר אאס בעשעפ-מונג וואדרען, וועלכע נור דען פרינדען צו ערהאל-טען בעשטרעבט זינד.

* (אירדענגא.) אין פרעסט זינד דיעזע מאנגע אין דען נאסטען אירדענגעגיגט פלא. קאטע איכגעשריבען וואדרען. אדיא וועלכען דאס פארטרעס אבגעדראנקט אבגעבידדעט וואר אונד דאביא אללערליא רעוואלוטאיאנעיר רעדען. דיא

* (ערדייטשע קראנפרינגין אונד דיא יודען.) וועהרעער זיינע אויס-גאנגען אין שאאן בעזוכנס דער קינפטיגע קאיזער דעס דייטשען רייבעס דיא מאדרידער סונא-גאנגע, אונד שענקטע דעם יידישען שטאאטע 500 פראנקס. וואס ווארד זיין האפערדיגער שאאקער דאזו זאגען?

* (אויס דעם אנראמער לאנד-מאנג.) אם 21 דמ בראבטען מעהרערע אב-גאאבדנעטע דיע אונאארט אין: דיא אבגעאבדנע-טען דר' סטארטשעוויטש אונד דר' פילפיטש זאל-לען וועגען דער שקאנדאלע. דיא זיא אם אבגע-ארדנעטענגרוין נעמאאכט האבען. אאפגעטלדט נעטאא-דעלט, אונד אוהר אם 8 דזשטונגען אונטרשלאסטען ווער-דען. אם זאמטטאג איזט דיעזער בעשלוס פאן דייר ווערטער 3 פארגעלעגטען פארקאאפטן. דיא איינע אונד דעם „וועגזיזער דער פיר-ארדנען" מיזה נבוכים דעם ר' משה בן מיימון זיל איר רמב"ם. ער האט דאס סב-אין לאטיינישער אוטער-זעטצונג בעלדזען. דאנן אונס פראנצאזישע אבער-טראגונג, אונד איזט אאלל לאב אונד בעוואונדערונג פר דיא נייטטעסטע אונד מאראל, וועלכע דער נאין אין דיעזטס סב-נעגיגנס דאגא. עס פייס אונס, דאס זא אין האבנעשעללטער מאנן, דער צוגלייך אין גיינדליכער נעלעדטער אונד עטצס פ-אנ-צאיזישער נעזונדערטער פר פאאזאיזיש-אנגאר אוזס. זיך מיט יידישען ווערקען בעאאסט, אונד זא פייער-ליך דאביבער אדטהלט.

* (בעריכטיגונג.) אם ערסטען מ-טקעל פאן נו 20 האט זיך אין פעהלער אייגנ-שלבען: אנשאאטט. פאר דער קאנגלבען מאאקל אן מאראש-וואאשרהעלי איזט צו לעזען „פאר דער קאנגלבען מאאקל אן בודאפעסט" וואס אונערע פרינדלבען לעזער עגשטולדיגען וואר-לען.

* (ערדייטשע קראנפרינגין אונד דיא יודען.) וועהרעער זיינ אם אויס-גאנגען בעזוכנס דער קינפטיגע קאיזער דעס דייטשען רייבעס דיא מאדרידער סונא-גאנגע, אונד שענקטע דעם יידישען שטאאטע 500 פראנקס. וואס ווארד זיין האפערדיגער שאאקער דאזו זאגען?

* (אויס דעם אנראמער לאנד-מאנג.) אם 21 דמ בראבטען מעהרערע אב-גאאבדנעטע דיע אונאארט אין: דיא אבגעאבדנע-טען דר' סטארטשעוויטש אונד דר' פילפיטש זאל-לען וועגען דער שקאנדאלע. דיא זיא אם אבגע-ארדנעטענגרוין נעמאאכט האבען. אאפגעטלדט נעטאא-דעלט, אונד אוהר אם 8 דזשטונגען אונטרשלאסטען ווער-דען. אם זאמטטאג איזט דיעזער בעשלוס פאן דייר ווערטער 3 פארגעלעגטען פארקאאפטן. פיליפיטש אונד סטארטשעוויטש פערטהיידיגטען זיך; אבער אידרע פערטהיידיגונג וואר ווידער פאאל בעליידיגונגען נעגען דען באנוס. אונגאר אונד יוליבטס נעגען דען ארכיטאנדרישען, דער דאך דאס אבערהויפט דער קראאטשען קורבע איזט.

* (נראף קאריל אונד דער רמב"ם.) דער פ-אנצאזיש נעזאנגטע אם ווייגנר האאפ. נראף פוטשע דע קאייל האט אם יאהרע 1861 אין פאריז אינע בראשירע נעשריעבען, אין וועלכער 3 פארגעלעגגען פארקאאפטן. דיא אינע האנדעלט פאן דעם „וועגזיזער דער פיר-ארדנען" מיזה נבוכים דעם ר' משה בן מיימון זיל איר רמב"ם. ער האט דאס סב-אין לאטיינישער אוטער-זעטצונג בעלדזען. דאנן אונס פ-אנצאזיש אבער-טראגונג, אונד איזט אאלל לאב אונד בעוואונדערונג פר דיא נייטטעסטע-אאט אונד מאראל, וועלכע דער נאין אין דיעזטס סב-נעגיגנס דאגא. עס פייס אונס, דאס זא אין האבנעשעללטער מאנן, דער צוגלייך אין גיינדליכער נעלעדטער אונד עטצס פ-אנ-צאיזישער נעזונדערטער פר פאאזאיזיש-אנגאר אוזס. זיך מיט יידישען ווערקען בעאאסט, אונד זא פייער-ליך דאביבער אדטהלט.

* (בעריכטיגונג.) אם ערסטען מ-טקעל פאן נו 20 האט זיך אין פעהלער אייגנ-שלבען: אנשאאטט. פאר דער קאנגלבען מאאקל אן מאראש-וואאשרהעלי איזט צו לעזען „פאר דער קאנגלבען מאאקל אן בודאפעסט" וואס אונערע פרינדלבען לעזער עגשטולדיגען וואר-לען.

פאללייטאן.

דיא מאכטער דעס קאממאנדאנטען.

(T-ען פארשפעזנג.)

אמינא איירסט דאאפן, דעס האפען זו. אללע נאס-סען וואיריג לעדר, קיין מאנן וואר וויס אנדרס זו ערגליכען. אמינא וואללסט פערזווייפעלן, דא זאה דא אין דער פערדע דען ווייסען קרינסמאנטל אינעס נאמהנן; דער מאנן שריעס מיט נראאגען שריעגען פאר איהר הער; אונמאגליך קאנגטע איהן דאס אטהטלאזע פערדען ערריי-כען; איהרע קנע וואקטען, דיא קאנגטע קיינען שריעס ווייטער נעהען. דא שריע דיא מיט דעס אינגעגאאס אלל איהרער קרעפטע מיט לוטיגער שטיممע דורך דיא שטיל-לע נאכט:

„אי, דזוא אמהיטער קרינגער אין ווייסען מאנטעל, אום נאאטעס באאמהרצינקיס ווילען, קהרט אום אונד קאמטע זו מיר הער!"

דער מאנן פערנאאם דיא שטיممע איר דיעטע זיך אום. דאס אללע לינס דעס מאנדעס פיעל איף זיין שאנגס אנפלוגען. מיטטען איף ווייטער שטיגע שהיللע דיך דאס לוכטאנדע הااער אין ווייטע לאנד פליטענדע לאקענוללען, דיא רעכטס אונד לינקס בין אויף ווייג שול-פערן הערפאטילען; מונד אונד נאזע פיין, אאמס ווייך נעשטיممען, וואריג מאן אאללנדעטער פארם; אין לייב-פער אנזאלדהללען באאמטס דעקטע דע פייטר. לינקע לייסען אונד דאס אין יוגנד נעשטאאלטענע קינן, דער ווייטע קרינגערמאנטעל מאן פייער וואללע וואר דורך איינע נאלדענע שאאנגע אויף דער רעכטען שולטער אנפאאלטען. דיא ראאשע מוטקע וואר מאן ווייכער זיידע, מיט אינגנס נאלדשפייף דורכזוווכט. ווייטע לעדערגרעמען

קנקטטען אויף; אויך ער אונד יוסף בעוואאפנעטען זיך; דאנן לייסען דיא אום שטורמשריטט דעס האפען זו.

אלס לוגיטס דיעגיגס אונד קוזיגטס שטיגס דיא נעפעסטלעט מיטס הייגזעטטיגונגן, קאמען אינגען מאלר אידרע דיעגער, דיא אן דער שראאסענעקע אויף דיא וואר-טעפען, זו הולפן. דיא דיענער נאהטען איהנען דאס אאסס לבלאיע מערכען מיט:

„אילוס." רייף לוגיגיס. „דאס וויר ראיס דען האא-סען ערייגען. מאן קאנן נוכ וויססען, וויא דיא זאכע עגטדעקט ווירד. וויר דיגר נוכ עהער אין וכרהיים. בין וויר אונס אויף האהער דע בעגיגדיג."

אונגעשאארס נעהאנגען דיא אן דען האפען, דיא אס מעגרעאאפער דיא נעפאהרטען אים מאהנע אויף דיא וואר-טעפען, דער דא אן דען באדד דעס שטאפס „ריגגען נען וואללטע.

דא ע'שאלל סראאללע אייגע מעגטיגע שטיممע דורך דיא שהיللע נאכט:

„האלט, האלט, איהר ריבבער."

„שטעלל, שטעלל," רייף קוזיגטס," לאאס אונס אייס-לען; עס איזט דיא שטיممע דיגר וועגגעגאנגען!"

אונד דער קאהן שטיגס פאם לאגדד.

אויף דען רוף שאאללאס וואריג דיא נאטהטיגען הא-פגנוגרשטר הערבינגאיליס.

„שטעהל אייגען קאהן הערבינגא," רייף שאאללא איר-נען צו. „ריבבער האבען אין שרדעגן נערוגדס. ווייר מיטטען אייהגען דיא בייטטע ווידערע אביאגען אונד דען ריבבערן דען פערדיגגטען לאהן בעצאאהלען."

ווייגע ווארפט ווארדען אייליגטס בעפאללט. פיגה גא-מהגן, שאאללא אם דער שטיגע, שפאגגען אייליגטס אין דען באהן.

דער רודע-שלאג דער נאהטען וואר קרעפטיגער אלס בעפעסטיגטען דיא שוהע אן דען פיגען. אום דיא נאטטען אירגט פרוגן ער צוויא בריטטע נאדדרטיגען אונד אין דער האגד אייגע האגד לאגגע. דיא אההן צוגלייך אלס שאאב אונד וואאסס דיגגטע.

אלס ער נעהער קאם, ערקאנגטע אטגגא דען מאגן, אין נעאאטל האגגטע איהן יעדעס קיגד. עס וואר דער זעע-נאאף אאמשלא.

„נעלאאגס דיא נאאס," רייף איהם אטגגא עגטגעגגען,

„האס איך דיך הייר פגדדע, עדלער הערר. מיגע הערריי, מרס, דעס קאאמאנדאגטען יעהר מאאטטע, איזט נערוגדס אאן דען האגגטע. דערגע שטיممע אים האגגען ווארטעס. איך פלעהע דיך אז, פ הערר, בעטטע דיגגע קרינגער אויף אונד אילע צו איהרע בעפעיאגגס."

„מיגע קרינגער הערבינגאיזאן," אגגטע אטגגא, „האס ווירדע צו לאגגע ווארטען. ווייא פיעל אטגגגע ווירד עס, דיא דיגגע הערען נערוגדס האבען?"

„צוויא בעוואאפנעטע מגגגגע."

„איך פערגטע אין דען אטגגען אייליגן, אום דען ריבבערן איהרע בייטטע אבגעאגגען. דיא אבגע לוגיטע נאך דוגגע אונד אאגגע דיגגגס הערען, דאס מיר מגגגגע בעוואאפנעטען קנקטטען מיר צו הילפע קאמטע, ווענן שטוא נאך אגדערע ריבבער אים האטטען דיך איהרע נגגאטטען אגשליגטען אאללטען."

„האבע דאגגן, עדלער הערר," אגגטע אטגגא אונד לייף, זא שגעللע דיא פגרטאאטטע. דעס הוזגע אין דער שטאדטטיער צו.

מאן קאגגן דיך פאראגגטللען, דיא דער יצחק אונד דיגגגע צוקקגטטיגגע שווגגגערזאהן ערשראקגען, אלס דיא דיא עגטגעטצליכע נאכריגגט הערטען, יצחקס קאם יצחק דיגגע

בעפעסטיגטען דיא שוהע אן דען פיגען. אום דיא נאטטען אירגט פרוגן ער צוויא בריטטע נאדדרטיגען אונד אין דער האגד אייגע האגד לאגגע. דיא אההן צוגלייך אלס שאאב אונד וואאסס דיגגטע.

אלס ער נעהער קאם, ערקאנגטע אטגגא דען מאגן, אין נעאאטל האגגטע איהן יעדעס קיגד. עס וואר דער זעע-נאאף אאמשלא.

„נעלאאגס דיא נאאס," רייף איהם אטגגא עגטגעגגען,

„האס איך דיך הייר פגדדע, עדלער הערר. מיגע הערריי, מרס, דעס קאאמאנדאגטען יעהר מאאטטע, איזט נערוגדס אאן דען האגגטע. דערגע שטיممע אים האגגען ווארטעס. איך פלעהע דיך אז, פ הערר, בעטטע דיגגע קרינגער אויף אונד אילע צו איהרע בעפעיאגגס."

„מיגע קרינגער הערבינגאיזאן," אגגטע אטגגא, „האס ווירדע צו לאגגע ווארטען. ווייא פיעל אטגגגע ווירד עס, דיא דיגגע הערען נערוגדס האבען?"

„צוויא בעוואאפנעטע מגגגגע."

„איך פערגטע אין דען אטגגען אייליגן, אום דען ריבבערן איהרע בייטטע אבגעאגגען. דיא אבגע לוגיטע נאך דוגגע אונד אאגגע דיגגגס הערען, דאס מיר מגגגגע בעוואאפנעטען קנקטטען מיר צו הילפע קאמטע, ווענן שטוא נאך אגדערע ריבבער אים האטטען דיך איהרע נגגאטטען אגשליגטען אאללטען."

„האבע דאגגן, עדלער הערר," אגגטע אטגגא אונד לייף, זא שגעللע דיא פגרטאאטטע. דעס הוזגע אין דער שטאדטטיער צו.

מאן קאגגן דיך פאראגגטللען, דיא דער יצחק אונד דיגגגע צוקקגטטיגגע שווגגגערזאהן ערשראקגען, אלס דיא דיא עגטגעטצליכע נאכריגגט הערטען, יצחקס קאם יצחק דיגגע